

Nhật mình

Trong mắt nhiều người, tôi là một thằng con trai chẳng ra ngô khoai, hồn vía gì. Tôi là chúa vụng, đoảng. Nhìn đâu chết đấy. Hồi nhà còn ở ngoài đường, sáng sớm, tôi chăm chú vào gánh xôi của bà cụ gần bên, xem như hôm ấy cả nhà họ ăn xôi có mà rất cổ. Của đáng tội! Xôi cụ đồ, sao mà khô thế? Mẹ bảo rằng bằng⁽¹⁾ ham lời nhiều nấu nửa nếp nửa tẻ nên mới ra làm vậy. Chiều sẫm, tôi kéo ghế ngồi trước cửa, đăm đăm, vào cái xe sinh tố phía đối diện chắc chắn bên đấy lặng ngắt cho tới khuya. Tĩnh không nghe tiếng đá đập, máy xay, xe thắng, tiếng nói cười rôm rả. Bỗng gầm lên: “Thôi nhá! Tôi xin ông. Người ta đang chửi chó mắng mèo

---

(1) Rằng, là.

kia kia. Có mà nhức tai hằng mấy ngày đã chắc?” Cũng hay là sau đó gia đình tôi dọn về con hẻm này. Chỉ toàn nhà ở là nhà ở. Chẳng có hàng quán bán buôn lại còn được đối diện với nhà cái Liên. Nên cứ thỉnh thích là... Nhưng sẽ thích hơn, nếu vào mùa mưa con hẻm không lấy lội, nhớp nháp quá thể.

Tôi, không có bất cứ một thứ gì đặc sắc. Học không giỏi và chơi cũng thường. Làm không siêng và ăn cũng tạp vừa phải. Luôn luôn giữ riết rất nhiều ham muốn ở trong mình. Không biết cách nói ra những gì mình ghét bỏ, ưa thích, những suy nghĩ... Không biết bày tỏ. Đại khái là vậy. Tôi thường cười thâm, mỗi khi, biết có một ai đó bàn đến cái sự kín tiếng đến kì cục của mình. Người bảo tôi cảm. Người bảo tôi ngọng nghịu ngọng ngáo. Người bảo tôi cà lười cà lăm... Chắc! Tôi tự thì thâm thì thảo là: Có thể chân dung thằng Tính này mới đến là phong phú. Càng hay. Và tôi thêm lần khân, khi ngồi lại với chính tôi để mà tự họa. Ngồi bút tôi hồi nhặt nhòa khi đậm sặc. Nét cọ tôi lúc mảnh thanh hồi thô kệch. Tôi vẽ lấy một tôi hồi này khi khác. Lúc buồn khi vui...

Thêm nữa tôi còn là một thằng con trai rất bất thường.

Sau những vụng, đoảng, ít lời, tôi còn ung gì làm đấy. Bất chợt thích này bất chợt thích kia. Như có chiều, ngồi ngất nghèo trên cây ổi trước nhà mình, trông sang nhà cái Liên. Thấy nó quần soọc áo thun quá hay lại thêm cái má phụng phịu lại thêm cái thứ ăn to. Không ăn to là gì? Khi vừa xong bữa cơm trưa ngủ dậy, bụng tôi còn anh ách đã thấy nó bung ngay một bát cơm tổ bố, ra ngồi

ngay ngoài hè và xúc muổng nào muổng nấy đầy vun. Mà trông kia. Trông nó ăn mới thèm, chú! Xúc cơm rất là gọn gàng nhá. Mồm há to nhưng xinh ra phết và nhai, sao mà mãn nguyện. Rồi cái cách nó nuốt cơm vào bụng. Ôi! nuốt. Nuốt, mới đến là sung sướng. Hay lắm cơ! Tôi nghĩ thầm: Người đã béo mà còn ham ăn thế. Chả trách...

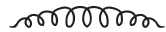
Cái Liên vẫn gọi tôi là thằng Gậy. Gậy, còn nghe ra đường được. Có hôm nó còn cả gan gọi tôi thằng Còm, thằng Ốm, thằng Tong. Điền tiết. Tôi bật mồm: “Ừ. Bé ù”, “Này, con Béó”. Nó chỉ mặt: “Tớ thấy cậu lành. Tội. Với lại có mắng cậu cũng chả biết đằng nào cãi. Chứ không á! Có mà chết với đằng này. Hiểu chưa?” Tôi không phải là đứa thù dai nhưng những gì không thổ lộ được, không thể nói ra được nó cứ nằm y nguyên ở trong người. Và khi, phải đối diện với kẻ đã gây cho mình những sự việc ấy, dù giữa lúc người ta đang rất đáng yêu, lòng tôi vẫn không thôi gờn gợn. Dội lên ý muốn làm một cái gì đấy cho đỡ tức. Và làm thật. Chỉ tính bứt lấy một quả ổi non. Cây ổi nhà tôi là ổi sè, vốn nhỏ quả mà ổi còn non nữa đủ hiểu quả bé đến đâu. Khéo bằng hòn sỏi con con chứ mấy. Chỉ định bụng ném đâu gần chỗ bé ù ngồi ăn cơm. Gần chỗ thôi.

Như cách trêu người ấy mà. Đầu dè trúng ngay bát cơm nó bung. Ối giời! Chỉ tị nữa là tôi kêu toáng lên. Ngần người đến mấy giây, hốt hoảng, tôi nhìn cảnh cái Béo mếu máo gọi mẹ. Và mở căng hết đôi mắt, thất thân, ngó cơm nước dính đầy hết mình mấy chân tay bé Ủ. Cái quần soọc màu trắng ướt đầm và xanh rớt canh rau. Miếng sườn nằm trên khoảng đùi trần. Muỗng văng ra đất. Cái bát lăn xuống lòng hèm và tôi... Tôi lăn vọt vào nhà.

Lủi nhanh quá nên kịp tránh mặt nhưng tiếng mẹ bé Ủ thì sao thoát được. Tiếng bác Tân ấy mà... Cứ ra rả, ra rả. Bác Tân chửi mới khiếp chứ! Tôi leo vọt lên giường và vợ lấy chăn đắp kín người. Thật ra, đó chỉ làm một tấm đắp rất mỏng vậy mà vẫn hầm hập nóng. Và nóng thế chứ nữa, tôi vẫn, chẳng dám chường cái thân tong. Trùm kín cả đầu, mà, tiếng bác Tân vẫn nghe rất rõ vẫn riết róng và chao chát: “Người đầu mà ác! Miếng cơm con người ta bỏ mồm cũng bị đập đổ, vút toẹt cho chó ăn. Là sao. Là sao? Hử? Tôi hỏi thật các người có dạy được con không thì bảo. Đây chẳng phải thứ ngu si dẫn độn và ai, muốn làm gì cũng xong đầu nhá!” Nóng quá và ngọt ngạt quá. Nóng đến chết được tôi vẫn không dám rời cái tấm đắp, vậy mà, bác Tân vẫn chẳng buông tha.

Những tiếng mắng nhiếc, rủa xả vẫn eo éo từ dưới lòng đất vọng lên tận căn gác xép tôi nằm. Vẫn sát rạt hai bên tai. Bác Tân chửi như không hề biết mệt. Chửi từ hai giờ chiều đến sẩm tối vẫn... chưa thôi! Đó là lần đầu tôi nhật được vô vàn những câu chửi lạ nhất, hay nhất, tầm xàm nhất và buồn cười nhất. Nhật, nhét chặt hai tai và từ tai tuồn sang các túi. Tôi vẫn hay thế. Vẫn thường cất giữ những gì nhật nhanh được ở khắp nơi, đủ chỗ. Cái quần lửng của tôi có đến sáu cái túi và cái nào cái nấy to đùng, nên tha hồ chứa đựng. Tôi bảo thầm với những câu chửi của bác Tân, đang nép lại với nhau ủ mình trong đấy. Các cậu cứ nằm yên, nhé! Để nhớ hôm nào, tay tớ có ngựa ngựa muốn cho bát cơm bé Ủ vỡ tan dưới làn mưa ối sè, các cậu nhớ trồi mặt lên nhắc hộ để tớ thôi ngay tắp lự, các cậu nhé!

Nhật những người rất thương

Là bà nội

Bố tôi là con trưởng. Trên bố là bác Cả (người Bắc gọi chị bố mẹ là bác chứ không phải cô, như trong này) và sau bố là năm người em. Con đông là thế mà ông tôi lại mất sớm nên bà khổ lắm cơ!

Bố vẫn hay kể về năm gian nhà ngoài đó mà để có được, bà đã phải nai lưng kéo từng súc gỗ, khiêng từng cái trụ, đội từng thúng đá... ngày về làm dâu cụ cố nhà tôi. Rồi ao cá, vườn tược rồi đồng ruộng, đất cát... Tất cả, để tạo nên đã đầm đầy nước mắt,

mồ hôi và bao nhiêu chất bóp cấn cơ lao nhọc của bà. Vậy mà bà đành bỏ để theo gia đình tôi vào ở trong này. Sống giữa thị thành hằng mấy chục năm trời bà vẫn là một bà cụ nhà quê. Với từng cách nói năng, ăn ở, giao du... Do cuộc sống không hiếm lần bố mẹ tôi phải giao cả nhà cửa, con cái cho bà để đi làm ăn xa. Những lúc ấy bà chặn cả bảy anh chị em chúng tôi cứ gọi là tắm tấp, đã vậy, lại chi tiêu trong gia đình hết sức từng tiệm, thế mà các cháu bà vẫn phốp pháp, khỏe mạnh, giỏi giang...

Đấy là bà ngày trước. Ngày, tôi còn chưa được là cái kẹo bé tị bé tẹo trong bụng mẹ. Chứ nay, bà nội già lắm rồi. Đã trên tuổi tám mươi nên răng rụng hết và lợi trơ ra. Nhìn rất là buồn cười. Bà yếu nhiều nên không thể làm gì, nhưng hiếm khi để cho tay chân được yên. Quàng quàng vấp ngã nhưng đi lại liên tục. Nhìn, bắt chóng cả mặt. Và bà nói nhiều lắm cơ! Huyền thuyên suốt ngày mà không đi lại, không nói lại lăn kên ra ngủ. Ngủ dậy, luôn thò tay xuống gối đếm tiền. Ổi giờ! Có là mấy đồng mà cứ đếm đi đếm lại mãi. Cứ như là tiền tỉ tiền muôn gì đấy không bằng. Cái nhất là đếm mỗi tay lại ngẩn người ra rất lâu rồi hét toáng lên là bị ai lấy mất. Là bằng ông cháu, bà cháu nào vào đây lần mò lấy hết tiền hết

bạc của tôi rồi. Và một hai là thằng Tính chứ còn ai nữa. Mẹ bảo bà biết tổng là tôi không làm việc đấy nhưng biết tôi vốn kiệm lời, có đồ oan đồ vạ thế chứ hơn nữa cũng chẳng hề biết đối đáp, trả treo nên cứ tôi đồ vậy. Đấy là trong rất nhiều lần chứ cái lần ấy. Biết nói như thế nào nhỉ? Vì xấu hổ thật đấy! Cũng do tôi nhớ mượn tiền của đứa bạn để mời cái Ngọc ăn bát phở Bắc với lại uống ly sinh tố. Đã định có tiền là trả ngay, đến lúc có tiền lại rủ cái Ngọc đi ăn, uống tiếp. Không phở thì tô bún bò Huế, đĩa bánh bèo. Không sinh tố thì ly kem, trái dứa ướp lạnh, thế là món nợ cứ chuỗi mãi, chuỗi mãi về sau. Bạn đòi riết róng tôi đành bấm bụng lấy tiền của bà mà không xin phép. Khiếp! Mãi đến trưa hôm ấy, tôi mới biết được cảm giác của sự trộm cắp và nỗi hãi sợ. Sợ mãi cho đến giờ. Hồn vía bay đầu mắt và tim đập thình thịch, khi nghe bà hô hoán: “Giời cao đất dày ơi! Đứa nào lấy tiền của tôi hết rồi.” Mẹ vội chạy vào:

- Bu dậy rồi à!

- Phải đã dậy. Bằng tôi ngủ mê ngủ mệt nên mới không vớ được cái thằng đã trộm tiền tôi.

- Hay là bu lại nhâm. Bu thử đếm lại xem.

- Nhâm gì? Bằng mất nhiều. Mất nhiều lắm...

- Những là bao nhiêu?

- Vứt toẹt những cái bao nhiêu của nhà chị đi nhé! Đây biết là đủ.

- Bu thật! Trưa, nhà này có ai thức? Có mỗi bố chúng nó lại ở chỗ làm. Chẳng nhẽ nhà con lên về, vào buổi giờ gối lấy tiền của bu?

- Con tôi chổng chị không làm thế bao giờ.

- Vậy con chắc?

- Không. Nhưng là con chị là cháu tôi. Là cái thằng Tính. Chỉ thằng đấy!

Ngồi ôn bài ở trên gác, tôi giật bắn cả người khi nghe bà nhắc tên. Tâm trí hoang mang, người mềm oặt, nhũn bầy và nổi xấu hổ, thêm lần nữa ập tới khiến tôi chỉ muốn đào đất dưới chân để mà chui xuống. Trong sự bấn loạn tôi chỉ đủ bình tâm nhặt vội, nhặt vàng những nỗi niềm tôi trong một lần sai trái. Nhặt rồi vo lại cho thật gọn, rất bé và đút toẹt vào túi mình không quên dặn dò: “Biến gấp cho tớ nhờ. Tớ chẳng dám đánh bạn với các đảng ấy nữa đâu. Ối giời! Một lần là quá khiếp rồi.”

Chửi thật nghĩa là có người có chuyện chưa rồi, bà còn chửi mớ nữa kia. Có thể chập tới, đang giấc khuya hay có khi giữa trưa cũng nghe tiếng bà chan chất: “*Tiền sư thằng tú đại đẽ ra thằng ngủ đại.*”